Правно - исторически факултет
2700 Благоевград, пл. „Георги Измирлиев - Македончето"
тел./факс: 073/88 66 17;https://law.swu.bg e- mail : admin@law.swu.bg

КОНСПЕКТ ПО
„ГРАЖДАНСКО ПРАВО – ОБЩА ЧАСТ "
/задочно обучение/

1. Понятие за гражданско право. Предмет и система на общата част на гражданското право.
2. Съпоставяне и отграничаване на гражданското право от търговското, трудовото, гражданскопроцесуалното и международното частно право.
3. Основни принципи на гражданското право. Развитие на българското гражданско право.
4. Източници на гражданското право – понятие, видове. Нормативни актове, международните договори и правният обичай като източници.
5. Моралът, добрите нрави и справедливостта като източници. Съдебна практика и съдебен прецедент. Общи актове на Върховния касационен съд.
6. Действие на гражданскоправните норми по време. Обратно действие и действие спрямо заварени правоотношения. Действие в пространството и спрямо лицата.
7. Видове гражданскоправни норми: общи и специални; императивни и диспозитивни; материални и процесуални; самостоятелни и несамостоятелни; абсолютно и относително определени. Презумпции и фикции.
8. Нисша и висша критика на гражданския закон.
9. Тълкуване на гражданскоправните разпоредби – понятие, правна уредба. Предмет и цел на тълкуването.
10. Видове тълкуване на гражданскоправните разпоредби.
11. Правоприлагане по аналогия, по аргумент от противното и по аргумент за по-силното основание.
12. Гражданско правоотношение - понятие, характеристика и видове.
13. Субективно право – теории за същността му, значение на интереса, определение. Право на иск в материален смисъл. Правно задължение.
14. Видове субективни права.
15. Преобразуващи субективни права.
16. Упражняване на субективни права и изпълнение на правни задължения. Колизии при упражняването. Граници на упражняването. Злоупотреба с право.
17. Защита на субективните права – понятие и видове. Самозащита и самопомощ.
18. Субекти на гражданското право – понятие и видове. Правоспособност на физическите лица – понятие, начало, край, съдържание, ограничения.
19. Дееспособност на физическите лица – определение, степени.
20. Поставяне под запрещение – ред и правно действие. Настойничество и попечителство. Прекратяване на запрещението.
21. Правна индивидуализация на физическите лица. Право на име. Постоянен адрес.
22. Лични неимуществени права. Гражданскоправна защита на личността.
23. Актове за гражданско състояние – понятие, видове. Съставяне на актове въз основа на съдебно решение. Отбелязвания. Правно действие на актовете. Регистри за населението.
24. Безвестно отсъствие и обявяване на смърт.

Несъстоятелност на физически лица.
Юридическо лице - понятие, видове. Възникване, преобразуване и прекратяване на юридическите лица. Правоспособност и органи. Представителство.
27. Държавата като субект на гражданското право. Гражданскоправен режим на бюджетните учреждения.
28. Жилищностроителна кооперация - понятия, учредяване, членствени правоотношения. Органи на кооперацията. Контрол за законосъобразност на решенията на органите. Отговорност на кооператорите.
29. Юридически лица с нестопанска цел – понятие, видове. Сдружения – понятие, учредяване, членство, органи, дейност, прекратяване. Фондации – понятие, възникване, дейност, прекратяване. Юридически лица с нестопанска цел за обществено полезна дейност – особености в правния режим.
30. Обекти на гражданските правоотношения – понятие, видове. Вещите, доходите и плодовете като обекти.
31. Ценни книжа, пари и нематериални блага като обекти. Цифрови активи и ценни книжа. Дигитален актив. Видове дигитални активи – криптовалута, биткойн, токенизация, стейбълкойни {Stablecoins} и други платежни инструменти.
32. Имущество – състав и правно положение.
33. Юридически факти на гражданското право – класификации и правно значение.
34. Фактически състави – определение и видове. Смесени гражданскоправни фактически състави.
35. Придобиване на права – първично и производно. Правоприемство – видове и правно значение. Изменение и изгубване на права.
36. Правна сделка – произход. Определение и съпоставяне с юридическите постъпки.
37. Видове сделки: едностранни, двустранни, многостранни; между живи и с оглед на смърт; предоставящи имотни облаги; възмездни и безвъзмездни; каузални и абстрактни; консенсуални, формални и реални; главни и зависими; комутативни и алеаторни; фидуциарни.
38. Сключване на сделките. Значение на конклудентните действия и на мълчанието. Допълнителни юридически факти от фактическия състав на сделката. Заявяване на резерви и протести.
39. Форма на сделките – понятие и видове. Видове форми за действителност на гражданскоправните сделки.
40. Съдържание на сделката – съществено, несъществено, естествено. Начини за определяне на съдържанието. Тълкуване на сделката.
41. Сделки, сключени под условие, срок и тежест.
42. Недействителност на сделките – правна уредба, понятие и видове.
43. Нищожни сделки по чл. 26, ал.1 от ЗЗД.
44. Нищожни сделки по чл. 26, ал.2 от ЗЗД.
45. Привидни и прикрити сделки. Действие на привидната сделка между страните и спрямо трети лица. Подставено лице.
46. Унищожаеми сделки поради недееспособност, грешка и измама.
47. Унищожаеми сделки поради заплашване и по чл.31 от ЗЗД. Крайна нужда като основание за унищожаемост.
48. Предявяване на недействителността. Потвърждаване. Конверсия.
49. Имуществени последици от недействителните сделки.
50. Представителство правоотношение – необходимост, представително и представителство. Съпоставяне с подобни правни явления.
51. Приложно поле на представителството. Възникване и прекратяване на представителната власт.

52. Видове представителство. Договаряне сам със себе си.
53. Упълномощаване – понятие, сключване, форма, правно действие. Видове пълномощно. Прекратяване. Преупълномощаване.
54. Действие от чуждо име без представителна власт – последици. Потвърждаване. Отговорност на мнимия представител.
55. Косвено представителство. Защита на представлявания.
56. Погасителна давност – понятие, функции, приложно поле. Преклузивни и рекламационни срокове.
57. Видове давностни срокове – критерии за разграничаване. Конкуренция на давностни срокове.
58. Начало на давностния срок. Броене и край на срока. Погасителна давност при правоприемство.
59. Спиране на погасителната давност – основание и действие. Отказ от погасителна давност.
60. Прекъсване на погасителната давност – основание и действия. Прилагане на погасителната давност.

г.

Изготвил: доц. д-р Рая Илиева

Основна литература:
1. Павлова М. Гражданско право. Обща част. С., 2023
Марков, М. Тасев, С. Гражданско право, обща част, помагало, Сиби, 2017
3. Илиева, Р. Курс по Гражданско право – обща част, Том 1, Сиела, 2017
4. Василев Л. Гражданско право. Обща част. Научна ред. Големинов, Ч. С., 2000
5. Таджер В. Гражданско право на НРБ. Обща част. Дял Второ допълнено издание, под редакция на Огнян Герджиков, дял II, Софи – Р 2022
6. Стефанов Г. Основи на Гражданско право. С., 2003
Боянов, Основи на Гражданското парво, ИК Авалон, 2011
8. Джеров А. Гражданско право. Обща част. Книга първа, С., 2003
9. Рачев Ф. Обща теория на гражданското право. С., 2003
10. Стефанов Г. Гражданско право. Обща част. С., 1995
11. Станева А. , Представителни и попечителски функции на родителите. С., 1992
12. Василев Л. Гражданско право на НРБ. Обща част. С., 1956;
13. Таджер В. Гражданско. Обща част. Дял I, Второ допълнено издание, под редакция на Огнян Герджиков, , дял I, Софи – Р 2001
14. Ганев В. Учебник по обща теория на правото. Т. I и II. Фототипно издание. С., 1990
15. Фаденхехт Й. Българско гражданско право. Обща част. Отд. I. Обективно право. С.

16. Димитров, М. Учебно помагало по гражданско право – обща част, УНСС, 2013
17. Диков Л. Курс по българско гражданско право. Т. I. Обща част. С., 1937, 1940, 1946

Допълнителна:

1. Воденичаров. А. Право на ползване, УИ Неофит Рилски, 2025
2. Планиол, М. Елементарно ръководство по Гражданско право, Дарения и Завещания,

Стоименов, Д. Пунев, А. Гражданско и облигационно право, Ръктоводство по решаване на казуси, Сили, 2023
Торманов, Договорът. Практическо ръководство, Нова звезда, 2014

Малчев, М., Унищожаемост на гражданскоправните сделки, С., 2010 г.
Голева, П./ Каменова, Цв./ Стойчев, Кр., Юридически лица с нестопанска цел. Правен режим. Институт за правни науки към БАН, С., 2003 г.
Конов, Т., Подбрани съчинения, С., 2010 г.
Таков, Кр., Доброволно представителство, 2-ро изд. С., 2008 г.
Диков, Л., Институтът на подставеното лице в гражданското и търговското право. С. 2007 г.
Таков, Кр., Как се решава частноправен казус, С., 2007
10. Матеева, Е. Договорното представителство в нотариалното производство, С. Фенея,

Таков, Кр., Как се решава частноправен казус, С., 2007
Йосифова, Т., Мнимо представителство, С., 2005

. А.С. Кайгородова, Словарь терминов по гражданскому и хозяйственному праву. Москва 2004